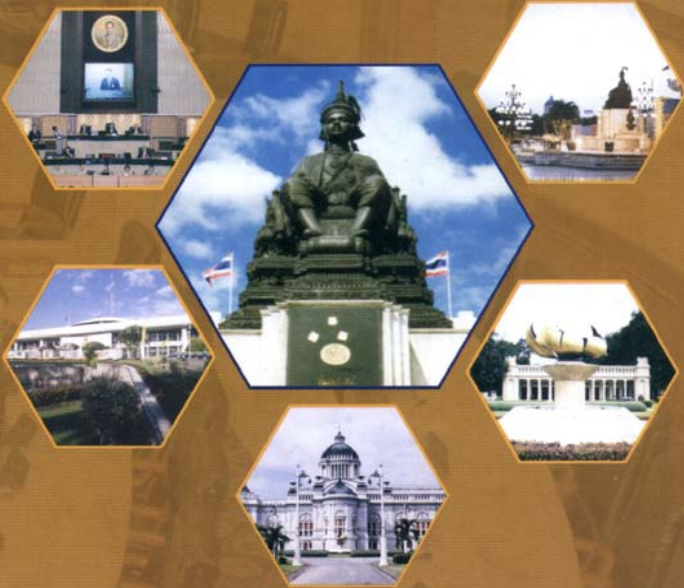

บทบาท และอำนาจหน้าที่ ของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

โดย ไพโรจน์ โพธิ์ไสย
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

1. ความเป็นมา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มักจะเกิดขึ้นภายหลังจากการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน กล่าวคือ เมื่อมีการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินแล้ว ก็มักจะมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เนื่องจากคณะผู้ยึดอำนาจ อาจเห็นว่ารัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับมีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารประเทศ หากใช้บังคับต่อไปอาจเกิดผลเสียหายแก่ประเทศชาติได้ จึงประกาศยกเลิกเสีย ซึ่งการยกเลิกรัฐธรรมนูญ ดังกล่าว ส่งผลให้องค์กรที่ใช้อำนาจอธิบายโดยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคณะรัฐมนตรี ซึ่งใช้อำนาจบริหาร รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ที่เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ รวมทั้งศาลทั้งหลายที่ใช้อำนาจตุลาการ องค์กรต่างๆ ดังกล่าวทั้งที่เกิดขึ้นหรือบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ย่อมสิ้นสุดตามไปด้วย เว้นแต่ที่คณะผู้ยึดอำนาจจะกำหนดไว้เป็น

อย่างอื่น (การยึดอำนาจในอดีตที่ผ่านมา ศาลซึ่งใช้อำนาจตุลาการ เป็นองค์กรที่ไม่เคยถูกยุบเลิกไป)

ด้วยเหตุที่รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายที่วางรูปแบบการปกครองของประเทศถูกยกเลิกนี้เอง จึงจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว (หรือธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร) เพื่อวางรูปแบบการปกครองประเทศให้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าจะประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรต่อไป

2. สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2549

พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเรียกโดยย่อว่า คปค. ได้ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินจากรัฐบาลที่มี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 (ประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 3 ประกาศ ณ วันที่ 19 กันยายน 2549)

“สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” ตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ทำหน้าที่ทั้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และ รัฐสภา (รัฐธรรมนูญ มาตรา 5 วรรคสอง)

3. การดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 242 คน ได้รับ พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ตามมาตรา 5 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ ทำหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549

รัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีขึ้น ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรง

ปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ในรัฐพิธีเปิดประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติดังกล่าว

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2549 โดยมีคุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ เป็นประธานชั่วคราว ได้กล่าวนำสมาชิกฯ ปฏิญาณตนต่อที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ ต่อจากนี้จึงมีการเลือกประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมได้ลงมติเลือก

1. นายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
2. พลเอก จรัล กุลละวณิชย์ เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง
3. นางสาวพจนีย์ ธนวรานิษ เป็นรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่สอง

ประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับ พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ต่อมาที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติให้มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติสัปดาห์ละ 2 วัน คือ ทุกวันพุธและวันพฤหัสบดี เริ่มตั้งแต่วันที่ 13.30 นาฬิกา เป็นต้นไป รวมทั้งเห็นชอบให้ตั้งคณะทำงานยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติ

บัญญัติแห่งชาติ จำนวน 15 คน (เมื่อในวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549) เพื่อยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ลงมติเห็นชอบข้อบังคับการประชุมดังกล่าวและให้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 และมีผลในวันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ประกาศใช้

4. อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 และที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ พ.ศ. 2549 มีหน้าที่หลัก ๆ คือ

1. **พิจารณากฎหมาย** ซึ่งหมายความรวมถึง การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และการอนุมัติพระราชกำหนด
2. **ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน** ซึ่งมีมาตรการในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถาม การอภิปรายทั่วไป และการตั้งคณะกรรมการ
3. **อำนาจหน้าที่อื่น ๆ** ตามที่กฎหมายกำหนด

อำนาจนี้เป็นอำนาจหน้าที่นอกเหนือไปจากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วย

3.1 การทำหน้าที่ ในการสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ

3.2 การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

3.3 อำนาจหน้าที่ในการตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ

3.4 อำนาจหน้าที่วินิจฉัยกรณีที่เป็นปัญหาต่าง ๆ

อำนาจหน้าที่ในการสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ และการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เป็นเรื่องการทำหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและรัฐสภา ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่าง ๆ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 58 – 65) ที่บัญญัติให้กระบวนการถอดถอนบุคคลยังคงดำรงอยู่ แม้ว่าขณะนี้จะไม่มีการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาแต่ประชาชนก็อาจ

ใช้สิทธิในการเข้าชื่อเพื่อเสนอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งต่างๆ ตามมาตรา 59 ได้

เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ชัดเจน และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ผู้เขียนจึงได้นำเสนอการทำหน้าที่สรรหาพิจารณาเลือก แต่งตั้งให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบฯ และการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง แยกออกมาเป็นอีกหัวข้อหนึ่ง

ดังนั้น บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่จะนำเสนอเป็นส่วนผสมทั้งจากเอกสารทางวิชาการ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ประกอบกับรายละเอียดที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549 เป็นการนำเรื่องเดียวกันมารวมกัน และร้อยเรียงให้เป็นไปตามลำดับของกระบวนการ โดยจะไม่แสดงเชิงอรรถแต่จะอ้างอิงในบรรณานุกรมท้ายเรื่อง ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการอ่านและการทำความเข้าใจ โดยจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การพิจารณากฎหมาย

- 1.1 การเสนอและพิจารณากฎหมาย
- 1.2 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
- 1.3 การพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด

2. การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
 - 2.1 การตั้งกระทู้ถาม
 - 2.2 การเปิดอภิปรายทั่วไป
 - 2.3 กรรมาธิการ
3. การสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ
4. การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง
5. อำนาจหน้าที่อื่น ๆ

4.1 การพิจารณากฎหมาย

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การจัดทำกฎหมายต้องได้รับความเห็นชอบจากตัวแทนของประชาชน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ได้ยึดถือหลักการนี้เช่นกัน ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ที่ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ” ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ทั้งวุฒิสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร และรัฐสภา

ก่อนที่จะเป็นพระราชบัญญัติหรือเป็นกฎหมายนั้น จะมีคำร่างอยู่ด้วย เรียกว่าร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ ซึ่งเรียกว่ากระบวนการตราพระราชบัญญัติ เริ่มตั้งแต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติ และเมื่อผ่านขั้นตอนสุดท้าย คือ หลังจากที่

สภานิติบัญญัติแห่งชาติยินยอมให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ คำว่าร่างนั้นก็หายไป ก่อนที่จะส่งไปให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้น กราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย

รายละเอียดในการพิจารณากฎหมายนั้น รัฐธรรมนูญฯ และข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติกำหนดไว้ดังนี้

4.1.1 การเสนอและพิจารณากฎหมาย

ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างกฎหมายนั้นมี 2 ประเภท คือ

1) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวนไม่น้อยกว่า 25 คน และเสนอได้เฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่ไม่เกี่ยวกับการเงินเท่านั้น

2) คณะรัฐมนตรี เสนอได้ทั้งร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินและไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องกับการเงิน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายความว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อความดังต่อไปนี้ ทั้งหมดหรือแต่อย่างหนึ่งอย่างใด กล่าวคือ การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลงแก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา จ่าย โอนหรือก่อภาระผูกพันเงินแผ่นดิน การลดรายได้แผ่นดิน

การกู้เงิน การค้าประกัน หรือการใช้เงินกู้ หรือร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเงินตรา กรณีมีปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้เสนอจะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะเป็นผู้วินิจฉัย ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาฯ ข้อ 108 และคำวินิจฉัยนั้น ถือเป็นเด็ดขาด

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภา ต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

1. หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
2. เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ (ข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ 56)

4.1.1.1 การพิจารณาวาระที่หนึ่ง ในวาระที่หนึ่ง สภาจะพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น (การพิจารณาในขั้นนี้ สภาฯ จะให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการก็ได้หรือคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาฯ จะลงมติก็ได้ แต่ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสัปดาห์) ถ้าสภาฯ ไม่รับหลักการไว้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็จะตกไป แต่ถ้าสภาฯ รับหลักการไว้พิจารณา สภาฯ ก็จะพิจารณาต่อไปเป็นวาระที่สอง

4.1.1.2 การพิจารณาในวาระที่สอง เป็นการพิจารณาโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการเต็มสภา การพิจารณาโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งนั้น สภาจะมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้เช่นกัน ในการพิจารณาของคณะกรรมการ สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภาฯ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา เว้นแต่สภาฯ จะได้กำหนดเวลาแปรญัตติไว้เป็นอย่างอื่น (การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น)

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากสภาฯ มิได้มีมติให้พิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดให้ตัวแทนของบุคคลดังกล่าวเข้ามามีส่วนในการพิจารณาด้วย (โดยสภาฯ จะต้องตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ

จำนวนกรรมการทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง และเพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม)

เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภาฯ ถ้ามีข้อสังเกตที่คณะกรรมการเห็นว่าคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้คณะกรรมการบันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานด้วย

ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาฯ ได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาฯ เห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาฯ สั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณา และให้ความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยของประธานสภาฯ และต้องส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นพร้อมความเห็นคืนกลับมาสภาฯ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการณดังกล่าว

การพิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภา

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา จะทำได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคนและที่ประชุมสภาอนุมัติ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภานี้ สภาจะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาอีกเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการ และประธานมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการ

การพิจารณาเรียงลำดับมาตรา

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภา พิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ในกรณีเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม สภาจะพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมเช่นเดียวกัน

สมาชิกสภาฯ จะอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ

หรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้เท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาฯ จะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้นคณะกรรมการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป

เมื่อได้พิจารณาจนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว สภาฯ จะพิจารณาลงมติในวาระที่สามต่อไป

4.1.1.3 การพิจารณาในวาระที่สาม การพิจารณาในวาระที่สามนี้ไม่มีการอภิปรายแต่จะให้ที่ประชุมสภาลงมติว่าสมควรประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นกฎหมายหรือไม่

ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่สาม ไม่สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป แต่ถ้าสภาฯ ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

4.1.1.4 การนำร่างพระราชบัญญัติกลับมา ทบทวนใหม่

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่สภาฯ ให้ความเห็นชอบแล้วและให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย มีข้อความผิดพลาด และสมควรได้รับการพิจารณาทบทวนกรณีเช่นนี้ ประธานสภาอาจขอปรึกษาที่ประชุม หรือสมาชิกสภาเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้อีกครั้งหนึ่ง หากที่ประชุมสภาฯ ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุม

การขอปรึกษาหรือการเสนอญัตติดังกล่าวต้องระบุประเด็นที่จะขอนำกลับมาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน ส่วนการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมก็กระทำได้เฉพาะที่จำเป็น และให้กระทำโดยคณะกรรมการเต็มสภา

ร่างพระราชบัญญัติฉบับแรกที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายคือ ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 7 เรื่อง การห้ามชุมนุมทางการเมือง ลงวันที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2549 พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ(บันทึก

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2549 วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน 2549)

4.1.2 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งฯ จะต่างไปจากการพิจารณาพระราชบัญญัติทั่วไปที่ไม่มีการกำหนดในเรื่องเหล่านี้ไว้คือ

- (1) ผู้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ คือ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในสภาร่างรัฐธรรมนูญ
- (2) คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญในสภาร่างรัฐธรรมนูญมีเวลาในการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งฯ 45 วัน
- (3) สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีเวลาในการพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีการเลือกตั้งฯ 45 วัน
- (4) การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในชั้น คณะกรรมาธิการ หากมิใช่เป็นการพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ 127 กำหนดให้สภานิติบัญญัติแต่งตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญคณะหนึ่ง ขึ้นพิจารณา ประกอบด้วยกรรมาธิการวิสามัญการปฏิรูปการเมือง อย่างน้อยสามคนและ

กรรมวิธีการยกเว้นรัฐธรรมนูญ มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมวิธีการทั้งหมด

ส่วนกรณีอื่น ๆ และกระบวนการพิจารณาต่าง ๆ นั้น ไม่แตกต่างกัน

4.1.3 การพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด

พระราชกำหนดหมายถึง กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีเนื่องจากเหตุผลและความจำเป็นเร่งด่วนตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ โดยทั่วไปพระราชกำหนดมีสองประเภทคือ พระราชกำหนดทั่วไป และพระราชกำหนดที่เกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดที่ตราขึ้น วาระเดียวเท่านั้น (ไม่พิจารณา 3 วาระ) รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวได้บัญญัติเกี่ยวกับพระราชกำหนดไว้ว่า

“...เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเมื่อมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากรหรือเงินตราที่ต้องพิจารณาโดยด่วนและลับพระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ

ตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ...”

เมื่อได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว รัฐธรรมนูญฯ ได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยไม่ชักช้า

4.1.4 ผลการอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด

ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น พระราชกำหนดนั้นก็จะมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป แต่ถ้าหากสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นก็ตกไป แต่ทั้งนี้ จะไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น เว้นแต่พระราชกำหนดนั้นมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ก็ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไป ตั้งแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผลบังคับ ซึ่งการอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

4.1.5 การพิจารณาพระราชกำหนดของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดพิกัตต์ตราสุลกการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2549 เมื่อคราวประชุมสภา

นิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2550 วันพุธ ที่ 10 มกราคม 2550 ซึ่งรัฐบาล โดย พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้พระราชกำหนดดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2549

4.2 การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้ มุ่งประสงค์จะกระตุ้นเตือนให้สาธารณชนได้รับทราบและให้รัฐมนตรี หรือรัฐบาลได้เอาใจใส่ สนใจในการบริหารราชการแผ่นดินของบุคคลและหน่วยงานที่ตนดูแลรับผิดชอบ ซึ่งนับเป็นมาตรการเสริมหรือเป็นการควบคุมทางอ้อมที่สำคัญและจำเป็นจะต้องมีเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ (พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2549 เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 3 พฤศจิกายน 2549)

การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รัฐธรรมนูญฯ บัญญัติให้มีหลายวิธี คือ

4.2.1 การตั้งกระทู้ถาม

กระทู้ถาม หมายถึง ข้อซักถามที่สมาชิกสภานิติบัญญัติถามรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของรัฐบาล ที่มีต่อสภานิติบัญญัติใน

ฐานะผู้ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549บัญญัติให้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกคน มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือเมื่อเห็นว่าเป็นกระทู้ที่ต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของกระทู้ถามไว้ว่ากระทู้ถาม ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

การตั้งกระทู้ถาม

การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

ลักษณะต้องห้ามของกระทู้ถาม

กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (2) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (3) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (4) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
- (5) เป็นการให้ออกความเห็น

(6) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย

(7) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ

(8) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใดๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

กระทู้ถามที่เป็นเรื่องได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือเป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ประเภทของกระทู้ถาม

กระทู้ถามมี 2 ประเภท คือ

4.2.1.1 กระทู้ถามสด

การตั้งกระทู้ถามสดนั้น สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทู้ โดยให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถามก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุชื่อเรื่องที่จะถาม พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีนหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน

1.2 เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

1.3 เป็นเรื่องเร่งด่วน

กระทู้ถามใดจะเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

การบรรจุกระทู้ถามสด

สัปดาห์หนึ่งจะบรรจุกระทู้ถามสดไม่เกิน 5 กระทู้ สัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดเกิน 5 กระทู้ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือ 5 กระทู้ ในจำนวนนี้หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป

การชักถามเพิ่มเติม

กระทู้ถามสดแต่ละกระทู้ให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง และถ้าในระหว่างการชักถามกระทู้ถามสดอยู่นั้น หากประธานวินิจฉัยว่า คำถามข้อใดมีลักษณะต้องห้ามของการตั้งกระทู้ถาม ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามเปลี่ยนแปลงคำถามไม่ให้มีลักษณะต้องห้าม

4.2.1.2 กระทู้ถามทั่วไป

การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้จะไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบกระทู้ถามนั้นก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

กระทู้ถามที่ตั้งถามและเป็นไปตามข้อบังคับฯ ประธานจะจัดส่งไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ

การบรรจุกระทู้ถามทั่วไป

ข้อบังคับการประชุมได้กำหนดให้บรรจุกระทู้ถามเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรี

การประชุมครั้งหนึ่งๆ ให้บรรจุกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินห้ากระทู้เช่นเดียวกับกระทู้ถามสด แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมาก ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้

การจัดลำดับกระทู้ถาม

การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุมสภา ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

การตั้งถามและการตอบกระทู้ถาม

การประชุมครั้งหนึ่งๆ ไม่ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทั่วไปคนเดียวถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นเป็นผู้ตอบกระทู้ถาม เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นไม่อยู่หรือติตราหการสำคัญ จะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามนั้นก็ได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาก่อนถึงระเบียบวาระการพิจารณากระทู้ถาม นอกจากนี้รัฐมนตรีมีสิทธิขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามออกไปได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภาหรือแจ้งล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ต้องชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย (เช่นเดียวกับการตั้งกระทู้ถาม)

กระทู้ถามที่รัฐมนตรีได้ตอบในที่ประชุมสภาแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานอนุญาต

กระทู้ถามสดเรื่องแรกที่ตั้งถามในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คือ กระทู้ถามเรื่อง การปรับโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ของนายสำราญ รอดเพชร ถามนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม(นายชาญชัย ลิขิตจิตถะ)ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ตอบกระทู้ถามเรื่องดังกล่าว(บันทึกการประชุมฯ ครั้งที่ 11/2549 เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 7 ธันวาคม 2549) ส่วนกระทู้ถามทั่วไปเรื่องแรก คือ การให้เอกชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ของนายอำพล จินดาวัฒนะ ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา) เป็นผู้ตอบกระทู้ถามดังกล่าว(บันทึกการประชุมฯ ครั้งที่ 2/2550 วันพุธที่ 10 มกราคม 2550)

4.2.2 การเปิดอภิปรายทั่วไป

4.2.2.1 การเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นสมควรที่จะซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีก็สามารถดำเนินการได้โดยการขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งทำได้โดยสมาชิกจำนวนไม่น้อย

กว่าหนึ่งร้อยคนทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยระบุให้ชัดเจนว่าจะให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงในเรื่องใด เมื่อประธานได้รับเรื่องแล้วก็จะแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี ขณะเดียวกันก็จะให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ในการอภิปรายญัตตินี้ คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้แถลงข้อเท็จจริงในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายก่อน ต่อจากนั้นสมาชิกจึงมีสิทธิที่จะอภิปรายซักถามได้ และเฉพาะรัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิอภิปรายตอบข้อซักถาม เมื่อการอภิปรายเสร็จสิ้นลงแล้วจะลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจไม่ได้

4.2.2.2 การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรที่จะรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีจะขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปก็ได้ โดยต้องแจ้งความประสงค์ไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อประธานสภาได้รับเรื่องแล้วก็จะบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาเป็น

เรื่องด่วนเพื่อให้มีการอภิปราย ซึ่งการเปิดอภิปรายทั่วไปในกรณีนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

“เหตุผลบวาระเปิดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2549” เป็นกรณีแรกที่คณะรัฐมนตรีขอรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ชี้แจงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2550 (การประชุม ครั้งที่ 1/2550)

4.2.3 กรรมการธิการ

4.2.3.1 ความหมายและความสำคัญ

กรรมการธิการ หมายถึง บุคคลที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมธิการของสภาฯ เพื่อให้กระทำกิจการต่างๆ หรือมีหน้าที่พิจารณารายละเอียดของญัตติ ร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องราวอื่นใดที่สภามีคำสั่งหรือมอบหมายให้ศึกษา ทำการสอบสวนหรือพิจารณาเสนอความเห็น แล้วรายงานต่อสภาฯ

กรรมการธิการที่สภาฯ ตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ข้างต้น มีสองประเภท คือ กรรมการธิการสามัญ และกรรมการธิการวิสามัญ

กรรมการธิการสามัญนั้น ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งต้องเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเท่านั้น และได้รับแต่งตั้งเป็นการ

ถาวรตลอดอายุของสภานิติบัญญัติ โดยมีชื่อแตกต่างกันออกไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมฯ ส่วนกรรมการธิการวิสามัญนั้น ผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสามารถได้รับการแต่งตั้งได้ กรรมการธิการวิสามัญนี้จะได้รับแต่งตั้งเป็นคราวๆ ไปเพื่อพิจารณาเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาเรื่องนั้น และรายงานต่อสภาแล้ว ก็เป็นอันหมดสภาพไป

ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดระหว่าง กรรมการธิการสามัญ กับกรรมการธิการวิสามัญ คือ กรรมการธิการสามัญนั้นจะแต่งตั้งจากบุคคลอื่นใดที่มีใช้สมาชิกสภาฯมิได้

คำว่า กรรมการธิการนี้ นอกจากจะหมายถึงผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมธิการแล้ว ยังหมายถึงกระบวนการตอนหนึ่งของการตราพระราชบัญญัติอีกด้วย ซึ่งเรียกว่าการพิจารณาชั้นกรรมการธิการ คือหลังจากที่สภาฯ ลงมติรับหลักการในวาระแรกแล้ว ให้ส่งไปพิจารณาในชั้นกรรมการธิการหรืออาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าชั้นแปรญัตติ ซึ่งเป็นขั้นแรกของการพิจารณาในวาระที่สอง ดังได้กล่าวมาแล้วในการพิจารณากฎหมาย

4.2.3.2 กรรมการธิการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มิได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการไว้ แต่ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ได้บัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับกรรมการไว้ดังนี้

คณะกรรมการสามัญประจำสภา

ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้น เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือ ตามที่สภามอบหมาย

คณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะ ประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสาม คน และให้มีจำนวนยี่สิบเอ็ดคณะ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสามัญประจำสภา 21 คณะ มี ดังนี้

1. คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
2. คณะกรรมการการคมนาคม
3. คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและ สถาบันการเงิน

4. คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค
5. คณะกรรมการการต่างประเทศ
6. คณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
7. คณะกรรมการการปกครอง
8. คณะกรรมการการพลังงาน
9. คณะกรรมการการพาณิชย์
10. คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน
11. คณะกรรมการการยุติธรรม การตำรวจและ สิทธิมนุษยชน
12. คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการ สังคม
13. คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร
14. คณะกรรมการการศาสนา จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม
15. คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา
16. คณะกรรมการการสาธารณสุข
17. คณะกรรมการการอุตสาหกรรมและการ ท่องเที่ยว

18. คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์

19. คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระ

20. คณะกรรมการความมั่นคง

21. คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติสภาและตรวจรายงานการประชุม

อย่างไรก็ตามหากมีความจำเป็น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาเพิ่มขึ้นหรือลดจำนวนคณะกรรมการลงเมื่อใดก็ได้

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินหนึ่งคณะ

คณะกรรมการวิสามัญตามข้อบังคับการประชุม

คณะกรรมการวิสามัญ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มี 3 คณะ คือ

1. คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบด้วยประธานสภาฯ หรือรองประธานสภาฯ ที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่ง

เป็นประธานคณะกรรมการ ประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกคณะ ประธานคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมือง ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผู้แทนคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน และเลขาธิการ เป็นกรรมการ และให้ที่ประชุมสภาเลือกอีกไม่เกินเก้าคน

คณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือทำหน้าที่ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอแนะต่อประธานสภาฯ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรายละเอียดของงบประมาณ และการแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของสภาและสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้แก่สมาชิกสภา ตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

2. คณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมือง

คณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองมีจำนวนไม่เกินยี่สิบห้าคน มีอำนาจหน้าที่ติดตามความคืบหน้าในการ

จัดทำรัฐธรรมนูญ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การพัฒนาการเมืองและการดำเนินการอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้เพื่อรายงานความเห็นต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

3. คณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีจำนวนไม่เกินยี่สิบห้าคน มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4.2.3.3 อำนาจหน้าที่ของกรรมการ

คณะกรรมการ ไม่ว่าจะ เป็นประเภทใด ต่างก็มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภาฯ

ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ถ้าคณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติก็ให้ลงไว้ในรายงานด้วย และถ้าสภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ประธานสภาฯ จะส่งรายงานและข้อสังเกตนั้นไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาต่อไป

2. เรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริง

การออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขาธิการ

เพื่อเป็นการลดภาระผู้มาชี้แจงแก่คณะกรรมาธิการที่จะได้ไม่ต้องมาชี้แจงหลายครั้ง ข้อบังคับการประชุมสภาฯ จึงกำหนดให้ประธานคณะกรรมาธิการที่ประสงค์จะเรียกบุคคลให้มาชี้แจงหรือให้ข้อมูล ให้แจ้งชื่อบุคคล ตำแหน่ง เรื่องที่ขอให้ชี้แจง วันและเวลาที่ขอให้มาชี้แจง ให้แก่เลขาธิการทราบล่วงหน้าสามวัน เพื่อให้เลขาธิการแจ้งให้ประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะและประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญการปฏิรูปการเมือง

และศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบทราบ

ถ้าคณะกรรมการไต่ประสงค์จะเรียกบุคคลดังกล่าวมาชี้แจงด้วย ประธานคณะกรรมการไต่ประสงค์นั้นอาจขอให้มีการประชุมร่วม หรืออาจส่งผู้แทนไปร่วมในการพิจารณาของคณะกรรมการที่เรียกบุคคลภายนอกมาได้ ในกรณีนี้ ให้ถือว่าผู้แทนที่ส่งไปตามวรรคนี้เป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ไปประชุมร่วมนั้นด้วย แต่จะลงมติในเรื่องนั้นมิได้

3. ตั้งคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกินสิบคน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ เพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามแต่จะมอบหมาย

การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยวิธีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ดำเนินการเรื่องแรก คือ การตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อสอบสวนและศึกษาสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามญัตติที่เสนอโดยนายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ กับคณะเป็นผู้เสนอ โดยที่ประชุมมีมติให้ตั้ง จำนวน 27 คน กำหนดการปฏิบัติภารกิจภายใน 90 วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมี

มติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญฯ(วันที่การประชุมครั้งที่ 5/2549 วันพฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน 2549)

4.3 การสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง

ประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 19 กันยายน 2549 ได้ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สิ้นสุดลงพร้อมกับองค์การตามรัฐธรรมนูญ คือ ศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนองค์กรอื่นๆ มิได้ถูกยกเลิกไป ซึ่งการสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ในองค์กรต่าง ๆ ที่มีได้ถูกยกเลิกนี้ กำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะขององค์กรนั้น ซึ่งเป็นอำนาจของวุฒิสภาที่จะดำเนินการคัดสรรต่อไป แต่ด้วยเหตุที่วุฒิสภาถูกยกเลิกไป ดังนั้น เพื่อมิให้การดำเนินการต่าง ๆ ต้องหยุดชะงัก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 จึงบัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

4.3.1 องค์กรที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องคัดสรร

การคัดสรรของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำแนก เป็น 3 ประเภท คือ

1) การถวายคำแนะนำ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย องค์กรเหล่านั้นประกอบด้วย

- (1) คณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกสี่คน
- (2) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จำนวนไม่เกินสามคน
- (3) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวนสิบเจ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกสิบหกคน
- (4) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวนเก้าคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกแปดคน
- (5) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจำนวนสิบคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกเก้าคน
- (6) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหนึ่งคน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาในหน่วยธุรการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (7) คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) จำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกหกคน
- (8) คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) จำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกหกคน

2) การพิจารณาเลือก พิจารณาคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าเป็นคณะกรรมการตุลาการของศาลต่างๆ ดังนี้

- (1) กรรมการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวนสองคน (มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543)
- (2) กรรมการตุลาการศาลปกครอง จำนวนสองคน (มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542)
- (3) กรรมการอัยการ จำนวนสองคน (มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2541 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2545)

3) การให้ความเห็นชอบ บุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง ได้แก่

- (1) การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดินเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของทั้งหมดอันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองก่อนด้วย

(2) การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุด อันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองก่อนด้วย

(3) การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก่อนด้วย

การให้ความเห็นชอบตามที่กฎหมายอื่นกำหนด
ได้แก่

1. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จำนวน 9 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และโดยความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542)

2. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี โดยได้รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542)

3. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี โดยได้รับความเห็นชอบของสภา

นิติบัญญัติแห่งชาติ (มาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการสรรหาพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ข้างต้น อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญ มิได้บัญญัติรายละเอียดของวิธีการสรรหาไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากรายละเอียดต่างๆ มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้นอยู่แล้ว (ยกเว้นที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เช่น ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 19 ข้อ 4 วรรคสาม บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้สรรหาบุคคลที่สมควรได้รับเลือกเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ (ในกรณีที่มีกรรมการ ปปช. พ้นจากตำแหน่งและมีกรรมการฯ เหลืออยู่ไม่ถึง 6 คน)

ส่วนขั้นตอนและวิธีการดำเนินการของสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.

2549 ได้กำหนดรายละเอียดเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งนี้ เพื่อแก้ไข ปัญหาที่เคยเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความล่าช้า ความไม่เป็นธรรม ตลอดจนความหละหลวมต่างๆ กล่าวคือ

4.3.2 คณะกรรมการตรวจสอบประวัติและความประพฤติ

เมื่อมีกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้ บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับ ตำแหน่งนั้นเป็นกรณีๆ ไป

การตรวจสอบประวัติและความประพฤติ

การตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำให้เสร็จครบทุกรายภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ เมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว หากคณะกรรมการยังดำเนินการตรวจสอบรายใดไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าคณะกรรมการไม่มีความเห็นสำหรับรายนั้น

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย คณะกรรมการอาจเรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานอันจำเป็นจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการมีหนังสือเชิญบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย มาให้ข้อเท็จจริงหรือชี้แจงเกี่ยวกับประวัติและความประพฤติ ที่ประสงค์จะทราบ หากปรากฏว่ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริง อันจะก่อให้เกิดความเสียหาย แก่บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง ตามบทบัญญัติของกฎหมาย และข้อมูลหรือข้อเท็จจริงนั้นยังไม่เป็นที่ยุติ ให้บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย มีสิทธิชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อความเป็นธรรม

การประชุมคณะกรรมการให้กระทำการลับ โดยผู้ที่ จะเข้าฟังการประชุมได้ ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากประธานคณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการมีการตรวจสอบประวัติและความประพฤติเสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานต่อประธานสภา โดยรายงานของคณะกรรมการดังกล่าวให้จัดทำเป็นรายงานลับ

4.3.3 การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในการประชุมสภา ให้คณะกรรมการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภา โดยให้เลขาธิการแจกจ่ายสำเนารายงานลับของคณะกรรมการ ให้แก่สมาชิกเพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุมสภา สำเนารายงานลับดังกล่าวสมาชิกจะนำออกนอกห้องประชุมมิได้

ก่อนที่จะนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภา ข้อบังคับการประชุมกำหนดให้คณะกรรมการต้องร้องขอต่อที่ประชุมสภาเพื่อให้มีการดำเนินการประชุมลับ

แต่หากไม่มีการประชุมลับ ข้อบังคับการประชุมก็ยังกำหนดให้ประธานสภาต้องสั่งงดการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ (ถ้ามี) นอกจากนี้ ข้อบังคับการประชุมยังกำหนดให้เลขาธิการส่งรายงานลับดังกล่าวให้กับคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมเพื่อพิจารณา

ก่อนว่าจะสมควรเปิดเผยรายงานลับนั้นหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมเห็นว่าไม่สมควรเปิดเผย ก็ให้เลขาธิการแยกรายงานลับดังกล่าวออกจากรายงานการประชุมสภา และเก็บรักษาไว้ โดยจะเปิดเผยมิได้

เมื่อที่ประชุมสภาได้พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สมาชิกส่งคืนสำเนารายงานลับของคณะกรรมการฯ ต่อเลขาธิการในที่ประชุมสภา เพื่อนำไปทำลายตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 ต่อไป โดยการนำไปทำลายนั้น ข้อบังคับการประชุมสภาฯ กำหนดให้ประธานของคณะกรรมการหรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการมอบหมายเป็นผู้กำกับในการทำลายนั้น

การสรรหาฯ กรรมการในองค์กรต่าง ๆ

นับตั้งแต่มีการยึดอำนาจการปกครอง ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา ได้มีการแต่งตั้งกรรมการในองค์กรต่างๆ หลายองค์กร ได้แก่

1. คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 13 ลงวันที่ 20 กันยายน 2549 และฉบับที่ 26 ลงวันที่ 29 กันยายน 2549 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วย กรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 5 คน

- 1) นายอภิชาติ สุจริตานนท์ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง
- 2) นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ
- 3) นายสมชัย จึงประเสริฐ กรรมการ
- 4) นายสุเมธ อุปนิสากร กรรมการ
- 5) นางสดศรี สัตยธรรม กรรมการ

โดยกำหนดให้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 ยังคงใช้บังคับต่อไป และให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งข้างต้น ได้รับการสรรหาและแต่งตั้งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 และกฎหมายอื่น ที่บัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประกาศคณะปฏิรูปฉบับที่ 19 ลงวันที่ 22 กันยายน 2549 บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการ
2. นายกล้าณรงค์ จันทิก กรรมการ
3. นายใจเด็ด พรไชยา กรรมการ
4. นายประสาธ พงษ์ศิริวาทย์ กรรมการ
5. นายภักดี โพธิศิริ กรรมการ
6. ศาสตราจารย์เมธี ครองแก้ว กรรมการ
7. นายวิชา มหาคุณ กรรมการ
8. นายวิชัย วิวิตเสวี กรรมการ
9. นางสาวสมลักษณ์ จัดกระบวนพล กรรมการ

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดๆ และมีกรรมการเหลืออยู่ตั้งแต่หกคนขึ้นไป ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

ถ้าประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่คัดเลือกกันเองให้กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง และมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหกคน ให้นายกรัฐมนตรีสรรหาบุคคลเพื่อขอความเห็นชอบจากสภาที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ และให้นำความกราบบังคับทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป หรือ

ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นแล้วแต่กรณี

หนึ่งประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 31 ลงวันที่ 30 กันยายน 2549 บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ชำรงต้นได้รับการสรรหาและแต่งตั้งโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 โดยให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง (22 กันยายน 2549) และมีวาระดำรงตำแหน่ง 9 ปี (มาตรา 12 ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ)

3. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 พ้นจากตำแหน่งตามประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 12 ลงวันที่ 20 กันยายน 2549 ต่อมาคณะปฏิรูปฯ ได้ประกาศให้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป เว้นแต่บทบัญญัติในส่วนที่ 1 หมวด 1 (ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน) โดยประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 29 ลงวันที่ 30

กันยายน 2549 กำหนดสาระสำคัญคือ ให้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

4. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 29 ลงวันที่ 30 กันยายน 2549 บัญญัติให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (คุณหญิงจารุวรรณ เมณฑกา) ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 ให้ดำรงตำแหน่งต่อไป จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2550 เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ให้มีการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินใหม่ ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (คุณหญิงจารุวรรณ เมณฑกา) พ้นจากตำแหน่ง แต่ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนใหม่ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (คุณหญิงจารุวรรณ เมณฑกา) ยังคงปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไปพลางก่อน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ทั้งในส่วนของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและในส่วน (ที่เป็นอำนาจหน้าที่เดิม) ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

การสรรหาฯ กรรมการในองค์กรต่าง ๆ

1. คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มาตรา 35 บัญญัติให้มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ คณะหนึ่ง จำนวน 9 คน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา เป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธาน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวน 5 คน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ และตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวน 2 คน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ

ภายหลังที่รัฐธรรมนูญฯ ใช้บังคับ ศาลข้างต้นต่างได้ดำเนินการประชุมและลงมติเลือกตัวแทนตามจำนวนที่กำหนดซึ่งผลการดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ ปรากฏรายนามคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จำนวน 9 คน ดังต่อไปนี้

1. นายปัญญา ธนอมรอด	ประธานคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ
2. นายอัคราทร จุฬารัตน	กรรมการ
3. หม่อมหลวง ไกรฤกษ์ เกษมสันต์	กรรมการ
4. นายสมชาย พงษ์ธา	กรรมการ

5. นายกิตติศักดิ์ กิติคุณไพโรจน์	กรรมการ
6. นายธานีศ เกศพิทักษ์	กรรมการ
7. นายอนุรักษ์ มาประณีต	กรรมการ
8. นายจรัญ หัตถกรรม	กรรมการ
9. นายวิชัย ชื่นชมพูนุท	กรรมการ

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ที่เป็นของศาลรัฐธรรมนูญ (เดิม) แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มิได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญไว้

2. การเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิสองคน (ซึ่งวุฒิสภาเลือก) คือ นายปณิธาน ธาระวานิช ซึ่งรับหน้าที่ตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2547 และศาสตราจารย์ จีระ หงส์ลดารมภ์ ซึ่งเข้ารับหน้าที่ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 ครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2549 สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงได้ตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ แทนตำแหน่งที่ว่าง จำนวน 4 คน ขณะที่จัดทำเอกสารอยู่นี้ (พฤศจิกายน 2549) อยู่ในขั้นตอนการ

รับสมัครบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามการเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเลือกกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่วุฒิสภาได้มีมติเลือก 2 คน คือ นายวิมุติ บัวจันทร์ และนายสุภร ประศาสนวินิจชัย พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากดำรงตำแหน่งครบวาระ 2 ปี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ทำหน้าที่แทนวุฒิสภา) จึงต้องตั้งคณะกรรมการสิทธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน เพื่อเสนอให้สภานิติบัญญัติพิจารณาเลือกต่อไป (การประชุมสภา นิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 8/2549 วันพุธที่ 29 พฤศจิกายน 2549)

4. การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ตั้งคณะกรรมการสิทธิการสามัญ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคล ผู้ได้รับการเสนอชื่อ ให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด คือ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ซึ่งผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) แล้ว (การประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 8/2549 วันพุธที่ 29 พฤศจิกายน 2549)

นอกจากนี้ ยังมีองค์กรที่ต้องดำเนินการสรรหาต่อไป คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และ กิจการโทรทัศน์แห่งชาติ พ.ศ. 2543 เนื่องจากศาลปกครองสูงสุด ได้พิพากษา(เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2549)ให้เพิกถอนบัญชีรายชื่อ บุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กสช. จำนวน 14 คน (ตามบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหา กสช. เสนอ ลงวันที่ 28 มกราคม 2548) ดังนั้น จึงต้องมีการสรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อ บุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) จำนวน 14 คน ใหม่ เพื่อเสนอให้สภานิติบัญญัติเลือกเป็นคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ต่อไป

4.4 การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เป็นหน้าที่ของ วุฒิสภา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่อมารัฐธรรมนูญฯ ฉบับดังกล่าวต้องสิ้นสุดลง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 19 กันยายน 2549 ส่งผลให้องค์กรและพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญทุกฉบับสิ้นสุดลงไปด้วย

ต่อมาคณะปฏิรูปการปกครองฯ ได้ประกาศให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหลายฉบับ มีผลใช้บังคับต่อไป รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังที่ปรากฏในประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 19 ลงวันที่ 22 กันยายน 2549 ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับนี้ยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ดังได้กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตามการยกเลิกรัฐธรรมนูญฯ ไม่มีผลกระทบกระเทือน ต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 โดยให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ทั้งสอง ยังคงใช้บังคับต่อไป จนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก (ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 31 ลงวันที่ 30 กันยายน 2549) รวมทั้งให้ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ได้รับแต่งตั้ง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 19

ลงวันที่ 22 กันยายน 2549 ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และมีวาระดำรงตำแหน่ง ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

นอกจากนี้ยังกำหนดให้การลงมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ว่ากรณีใด ให้ถือเสียงข้างมาก เท่ากับยกเลิก มาตรา 23 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติให้การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ยกเว้นกรณีการวินิจฉัยหรือให้ความเห็นชอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้มติของที่ประชุมต้องไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

จากประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ที่กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไป แสดงให้เห็นว่าการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง และการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังคงมีอยู่

เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 หมวด 5 มาตรา 58 ถึงมาตรา 65 กำหนดให้การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งเป็นอำนาจของวุฒิสภา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มาตรา 5 วรรคสอง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภาด้วย ดังนั้นการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง(หากมีขึ้น) จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ส่วนรายละเอียด ของกระบวนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 หมวด 5 มาตรา 58 – มาตรา 65 มีดังนี้

4.4.1 เหตุที่จะถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง

สาเหตุที่จะทำให้บุคคลถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งนั้น มี 5 กรณี คือ

1. มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ
2. ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่
3. ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
4. ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

5. ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด

4.4.2 ตำแหน่งที่อาจถูกถอดถอน

ตำแหน่งที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หากมีเหตุที่อาจถูกถอดถอน 5 ประการข้างต้น อาจถูกร้องขอให้สภาฯ ถอดถอนออกจากตำแหน่งได้แก่

- (1) นายกรัฐมนตรี
- (2) รัฐมนตรี
- (3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (4) สมาชิกวุฒิสภา
- (5) ประธานศาลฎีกา
- (6) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (7) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (8) อัยการสูงสุด
- (9) กรรมการการเลือกตั้ง
- (10) ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (11) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (12) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (13) รองประธานศาลฎีกา
- (14) รองประธานศาลปกครองสูงสุด

- (15) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (16) รองอัยการสูงสุด
- (17) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง(มาตรา 4) มีดังนี้
 - หัวหน้าส่วนของราชการระดับกรม

ทบวง หรือกระทรวง (สำหรับข้าราชการพลเรือน)

- ผู้บัญชาการเหล่าทัพหรือผู้บัญชาการ

ทหารสูงสุด (สำหรับข้าราชการทหาร)

- ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- ปลัดกรุงเทพมหานคร
- กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ

รัฐวิสาหกิจ

- หัวหน้าหน่วยงานอิสระ (ตามรัฐธรรมนูญฯ)

ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลหรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ

4.4.3 ผู้มีสิทธิร้องขอให้ถอดถอน

ผู้มีสิทธิร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวออก

จากตำแหน่ง มี 3 ประเภท ดังนี้

1. **สมาชิกวุฒิสภา** ไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ สามารถร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภาออกจากตำแหน่งได้

2. **สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร** จำนวนไม่น้อยกว่า

1 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

3. **ประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง** ไม่น้อยกว่า

ห้าหมื่นคน โดยต้องมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ จำนวนไม่เกิน 100 คน เพื่อดำเนินการจัดทำคำร้องและรับรองลายมือชื่อ ของประชาชนที่เข้าชื่อ

ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อ ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ ต้องไปแสดงตนต่อประธานสภาที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ก่อนเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ

ข้อสังเกต พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ถูกยกเลิกโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทำให้มีปัญหาว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจะยังคงมีสิทธิเลือกตั้งอยู่ต่อไปหรือไม่ ซึ่งหากมีสิทธิเลือกตั้งอยู่ต่อไปจะทำให้มีคุณสมบัติในการเข้าชื่อถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

ปัญหาดังกล่าว หากพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มาตรา 3 “... สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทย เคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและ ตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้” ปัญหาสิทธิเลือกตั้งของ ประชาชนจึงไม่น่าจะถูกระงับจากการยกเลิกกฎหมายเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาและยังมีต้อง คำนึงถึงบทบัญญัติในเรื่องการเสียสิทธิตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

4.4.4 คำร้องขอให้ถอดถอน

คำร้องขอให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง ต้องมี ลักษณะ ดังนี้

1.ทำเป็นหนังสือ ระบุรายการต่างๆ คือ ชื่อ อายุ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวประชาชน พร้อมกับสำเนาบัตร ประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตร หรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้

2.ลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุ วัน

เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน

3.ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาผู้ดำรง ตำแหน่งนั้นๆ เป็นข้อๆ อย่างชัดเจนว่า มีพฤติการณ์ร้ายวณผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ ยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ ขัดต่อบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใด

4.ต้องระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแส ตาม สมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวน ข้อเท็จจริงต่อไปได้

คำร้องขอดังกล่าวให้ยื่นคำร้องขอ ดังกล่าว ต่อประธานฯ ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อไป แสดงตนต่อประธานสภา ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติ

4.4.5 การพิจารณาคำร้อง

เมื่อ ประธานฯ ได้รับคำร้องขอ แล้ว ประธานสภาฯ จะดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอ ถูกต้องและครบถ้วน ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นหรือไม่

หากเห็นว่าคำร้องขอ ไม่ถูกต้องหรือไม่ ครบถ้วน ประธานฯ จะแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบ เพื่อ ดำเนินการให้ถูกต้อง ซึ่งผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มฯ ต้องดำเนินการ

(แก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน) ให้แล้วเสร็จ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากประธานฯ

เมื่อประธานสภาฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ถูกต้องและครบถ้วน ประธานสภาฯ จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว

4.4.6 การไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

เมื่อประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับ เรื่องแล้ว จะดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการ ไต่สวนข้อเท็จจริง ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 4 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาไต่สวน ข้อเท็จจริงเสร็จแล้วและมีมติว่าข้อกล่าวหาฯ ไม่มีมูล ก็เป็นอันยุติ เรื่อง แต่หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาฯ มีมูล ผลที่เกิดขึ้นก็คือ นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้ จนกว่าสภาที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติจะมีมติ ขณะเดียวกันประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องส่งรายงาน (พร้อมเอกสารและความเห็น) ให้ประธานสภาฯ โดยในรายงานนั้นจะต้องระบุให้ชัดเจนว่า ข้อกล่าวหาตามคำร้อง ขอนั้นข้อใดมีมูลหรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งต้องระบุถึงเหตุแห่งการ

นั้นด้วย ทั้งนี้ อาจแยกทำรายงานเฉพาะข้อกล่าวหา ตามคำร้อง ขอที่สำคัญๆ เพื่อส่งให้สภาฯ พิจารณาไปก่อนก็ได้

เมื่อประธานสภาฯ ได้รับรายงานจาก ประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ประธานสภาฯ จะจัดให้มีการ ประชุมเพื่อพิจารณามติโดยเร็ว

4.4.7 ผลการถอดถอนออกจากตำแหน่ง

เมื่อสภาฯ มีมติให้ถอดถอนบุคคลใด ให้บุคคลนั้น พ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการ นับแต่วันที่ สภาฯ มีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้น ในการดำรงตำแหน่ง ใดในทางการเมือง หรือในหน่วยงานของรัฐ หรือในการรับราชการ เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งมติของสภาฯ ในกรณีนี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการ ร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าว (ซึ่งสภาฯ มีมติถอดถอนแล้วนั้น) โดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันอีกไม่ได้ แต่ไม่กระทบกระเทือนการ พิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ หรือศาลที่มีเขตอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีแล้วแต่กรณี

4.5 อำนาจหน้าที่อื่นๆ

อำนาจหน้าที่อื่นๆ นอกเหนือไปจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นอำนาจหน้าที่ที่หลากหลาย เริ่มตั้งแต่การตราข้อบังคับฯ การ วินิจฉัยชี้ขาดกรณีต่างๆ เป็นต้น

4.5.1 การตราข้อบังคับฯ

ข้อบังคับการประชุมของสภา เป็นกฎหมายชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้บังคับและควบคุม การดำเนินงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ข้อบังคับการประชุมของสภานี้ ถือเป็นหัวใจของการประชุมสภา เพราะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การประชุมสภาทุกครั้ง ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ประธานของที่ประชุมสภาจะรักษาความสงบเรียบร้อย และควบคุมการดำเนินงานของสภาให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง เป็นธรรม และได้ประโยชน์ที่สุด ก็ต้องอาศัยข้อบังคับการประชุมของสภาเป็นเครื่องมือ

รัฐธรรมนูญฯ จึงบัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาและกรรมาธิการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ เสร็จแล้วและลงมติเห็นชอบข้อบังคับการประชุมดังกล่าวและให้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 และมีผลในวันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ประกาศใช้

4.5.2 วินิจฉัยชี้ขาดกรณีต่าง ๆ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่เป็นปัญหาต่าง ๆ เช่น

(1) วินิจฉัยข้อบังคับการประชุมฯ พ.ศ. 2549 ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติตราขึ้น ซึ่งอาจมีบางข้อหรือบางประเด็นเกิดความไม่ชัดเจนหรือมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน หรือก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งได้ ข้อบังคับการประชุมได้กำหนดให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งถ้าสภาลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาตีความหรือวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด (การขอให้ตีความหรือวินิจฉัยข้อบังคับนี้ ทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน)

(2) วินิจฉัยกรณีที่เกิดขึ้นในวงงานของสภาฯ หรือเมื่อมีกรณีที่คณะรัฐมนตรี ขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด เพื่อจะใช้ประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขกับกรณีนั้น เมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุมเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ถือว่า

คำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด (การขอให้วินิจฉัยกรณีนี้ทำได้โดยสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน)

5. สถานิติบัญญัติแห่งชาติกับการร่างรัฐธรรมนูญ

การจัดทำรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวรนั้น สถานิติบัญญัติแห่งชาติมีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนการพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้วเท่านั้น มิได้มีบทบาทในการพิจารณา ดังเช่นที่เป็นมาในอดีตแต่ประการใด ดังจะเห็นได้จากกระบวนการและวิธีการจัดทำรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวสรุปได้ดังนี้

1) การยกร่างรัฐธรรมนูญ

การยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ สภาร่างรัฐธรรมนูญ จะแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญ และเมื่อคณะกรรมการยกร่างฯ จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ก็จะทำคำชี้แจงให้เห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่นั้น มีความแตกต่าง กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในเรื่องใด พร้อมด้วยเหตุผลในการแก้ไข จากนั้นจึงส่งมาให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติรวมทั้งองค์กรและบุคคลต่างๆ ตามที่รัฐธรรมนูญ บัญญัติไว้ เพื่อให้พิจารณาและ

เสนอความคิดเห็น ภายในเวลา 30 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการยกร่างฯ ส่งเอกสารเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าวข้างต้นมาให้

2) การพิจารณาและเสนอความเห็น

ในการพิจารณาและเสนอความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญส่งมาให้สภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดให้ประธานสภานิติบัญญัติส่งร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองเป็นการด่วน เพื่อให้คณะกรรมการฯ พิจารณาและเสนอความเห็นต่อประธานสภา โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวจากประธานสภา

เมื่อประธานสภาได้รับรายงานความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญฯ แล้ว ประธานสภาจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และเสนอความเห็นเมื่อที่ประชุมสภาพิจารณาเสร็จแล้ว จึงส่งความเห็นไปยังคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประธานสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญ

3) การนำความเห็นไปพิจารณา

เมื่อพ้นกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันที่คณะกรรมการการยกร่างฯ ส่งเอกสารเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ (ให้สภานิติบัญญัติองค์กรและบุคคลต่างๆ) แล้ว คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาความเห็นที่ได้รับมา และคำแปรญัตติ เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วคณะกรรมการการยกร่างฯ ต้องทำรายงานว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ แก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลเพื่อเผยแพร่ให้ทราบเป็นการทั่วไป แล้วจึงนำเสนอร่างรัฐธรรมนูญนั้นต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาต่อไป

4) การพิจารณาของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญ จะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับและเฉพาะมาตราที่สมาชิกยื่นคำขอแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอ โดยในการพิจารณานั้น สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจะแปรญัตติ แก้ไขเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้รับมามีได้ เว้นแต่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญจะเห็นชอบด้วย หรือสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวนไม่น้อยกว่าสามในห้าเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น (สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญและพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเปิดประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก)

5) การออกเสียงประชามติ

เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วต้องเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับหรือไม่ การออกเสียงประชามติ ต้องกระทำภายในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร การออกเสียงประชามตินั้นต้องจัดทำไม่เร็วกว่า 15 วันและไม่ช้ากว่า 30 วัน นับแต่วันที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว

6) การนำขึ้นทูลเกล้าฯ

ถ้าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาใช้บังคับ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและเมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้

7) กรณีที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จ

ในกรณีที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาก็ดี สภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญก็ดี หรือประชาชนโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติ ไม่เห็นชอบให้ใช้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็ดี ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง และให้คณะมนตรี

ความมั่นคงแห่งชาติประชุมร่วมกับคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้เคยประกาศใช้บังคับมาแล้ว ฉบับใดฉบับหนึ่งมาปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบ และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญต่อไป

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ที่กล่าวมาข้างต้น มิได้ลดน้อยลงไปเลย แต่กลับมีมากกว่าเดิมหลายเท่าหากเทียบกับ ภารกิจระยะเวลาอันจำกัด โดยเฉพาะการที่ต้องทำหน้าที่แทนทั้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

การทำหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในระยะอันสั้นนี้ จึงเป็นภาระอันหนักยิ่ง ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะต้องดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ที่ รัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับการประชุมกำหนดไว้ นอกจากนี้แล้ว สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติยังมีภารกิจที่สำคัญ ที่อาจมิได้บัญญัติไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ภารกิจในด้านการต่างประเทศ ภารกิจด้านต่างประเทศนี้มีตั้งแต่

การไปร่วมประชุม การส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันดี ระหว่างสถาบันนิติบัญญัติแต่ละประเทศ ตลอดจนทั้งการเป็น เจ้าภาพจัดประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งถือเป็นหน้าตาของประเทศ ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าหน้าที่อื่นๆ ที่ผ่านมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้ทำหน้าที่ในฐานะเจ้าภาพร่วมในการจัดประชุม สมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการตามโครงการ ปฏิบัติการของการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยประชากรและการพัฒนา (IPCI/ICPD) ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 21 - 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาทรงเปิดการประชุม ณ ศูนย์ประชุม สหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร

หน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่จะลืมเสียมิได้ ก็คือ ต้องคอยสดับ ตรีบฟังความคิดเห็น ความต้องการ ตลอดจนความเดือดร้อนของ ประชาชน เพื่อเป็นสื่อกลางนำไปสะท้อนให้ฝ่ายบริหารหรือ รัฐบาลได้รับทราบ ได้พิจารณาดำเนินการ สนองความต้องการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้ลุล่วงไป อำนาจ หน้าที่สำคัญนี้ก็คือ การเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยนั่นเอง

แม้ว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะมีได้เป็นตัวแทนของปวง ชนชาวไทยตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ แท้จริงก็ตาม แต่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ทำหน้าที่อัน

ยิ่งใหญ่แทนทั้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา จึงต้อง
ตระหนักและสำนึกในภารกิจอันสำคัญเพื่อประเทศชาติและชาว
ไทยทั้งหมด

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณิน บุญสุวรรณ. ภาษาการเมืองในระบอบรัฐสภา, กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์, 2533.

จิระโชค (บรรพต) วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์
ทับสุวรรณ. รัฐศาสตร์ทั่วไป General Political Science.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ. "รัฐสภาไทย", ม.ป.ป., ม.ป.ท. (อัดสำเนา)

ไพโรจน์ ชัยนาม. สถาบันการเมืองและกฎหมายรัฐธรรมนูญ
ภาค 1 ความทั่วไป. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์,
2524.

ไพโรจน์ โปธิไสย. บทบาท และอำนาจหน้าที่ของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ. พิมพ์ครั้งที่สอง, กรุงเทพฯ : เลขานุการ
วุฒิสภา,
2550.

ไพโรจน์ โปธิไสย. บทบาท อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา : อดีต
ปัจจุบัน (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : เลขานุการวุฒิสภา,
2549.

ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา,
ระบบงานรัฐสภาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ
รัฐสภา, 2530.

สถาบันพระปกเกล้า. **สารานุกรมการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ :
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547.

สำนักกำกับและตรวจสอบ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,
**รายชื่อกรรมการในองค์กรอิสระและสถานภาพ
ขององค์กรอิสระหลังจากมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ :
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2549.

สำนักกำกับและตรวจสอบ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **คู่มือการ
สรรหาและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งในองค์กร
ต่างๆ ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นกำหนด**.
กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,
2549.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **สารสภานิติบัญญัติแห่งชาติ**.
ฉบับที่ 1, เดือนตุลาคม, กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์
พับลิชชิ่ง, 2549.

สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาไทย, กรุงเทพฯ :

สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,
2548

เอกสารอื่น ๆ

ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.2549.

แถลงการณ์ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 1, 94 ราชกิจจานุเบกษา
1 ตอนที่ 48(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2520.

แถลงการณ์ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 2, 94 ราชกิจจานุเบกษา
10 ตอนที่ 98(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2520.

แถลงการณ์ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 6, 94 ราชกิจจานุเบกษา
1 ตอนที่ 48(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2520.

แถลงการณ์คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน, ราชกิจจา
นุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 120 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2519.

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502,
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 76 ตอนที่ 14 ลงวันที่ 28
มกราคม ตุลาคม 2502.

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515,
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 89 ตอนที่ 192 ลงวันที่
15 ธันวาคม 2515.

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2520,
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 111 ลงวันที่
9 พฤศจิกายน 2520.

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534,
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 40 ลงวันที่ 1 มีนาคม
2534.

บันทึกการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1 วันอังคารที่
24 ตุลาคม 2549

บันทึกการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2549 วัน
ศุกร์ที่ 27 ตุลาคม 2549

บันทึกการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2549 วัน
พฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน 2549

บันทึกการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 11/2549 เป็น
พิเศษ วันพฤหัสบดีที่ 7 ธันวาคม 2549

บันทึกการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2550 วัน
พฤหัสบดีที่ 4 มกราคม 2550

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 1 , 75 ราชกิจจานุเบกษา 3
ตอนที่ 81 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2501.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 1 , 88 ราชกิจจานุเบกษา 1
ตอนที่ 124 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2514.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 2 , 75 ราชกิจจานุเบกษา 5
ตอนที่ 81 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2501.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 3 , 75 ราชกิจจานุเบกษา 7
ตอนที่ 81 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2501.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 3 , 88 ราชกิจจานุเบกษา 8
ตอนที่ 124(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2514.

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 6 , 88 ราชกิจจานุเบกษา 13
ตอนที่ 124(ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2514.

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข, ราชกิจจา
นุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 95 ก ลงวันที่ 20 กันยายน
2549.

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 3,
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 95 ก ลงวันที่
20 กันยายน 2549.

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 1,
ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 32 ลง
วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534.

ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 3,
ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 108 ตอนที่ 32
ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 .

ประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี,ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอน
พิเศษ 106 ง ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2549.

**ประกาศแต่งตั้งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข,**
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 95 ก ลงวันที่
20 กันยายน 2549.

**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช 2549,**ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่
102 ก ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2549.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ราช
กิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก วันที่ 11 ตุลาคม
2540.

**ระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่
8/2549 วันพุธที่ 29 พฤศจิกายน 2549**

หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย 003/39723 เรื่อง การเลือก
กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ลงวันที่ 6
พฤศจิกายน 2549.

หนังสือสำนักงานอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ อส(สฝคก.)0003/16450
เรื่อง การเลือกกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ ลงวันที่ 20
พฤศจิกายน 2549.

หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/6616 เรื่อง การ
แต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน
2549.

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๓, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑-๒